



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران  
مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری  
اداره نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

# چارچوبی برای تعامل با بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی D-SIBs

از انتشارات کمیته نظارت بانکی بال

(اکتبر ۲۰۱۲)

A framework for dealing with domestic  
systemically important banks

ترجمه: علی قیصری گودرزی

فروردین ۱۳۹۴

## پیش گفتار مترجم

همان گونه که استحضار دارند بانک ها و مؤسسات اعتباری با تجهیز منابع در قالب جذب سپرده های بانکی و تخصیص آن عمدتاً در قالب اعطای تسهیلات به بنگاه های اقتصادی، نقش مهم و حیاتی را در اقتصاد هر کشور ایفاء می نمایند. فعالیت های بانکی بواسطه دارا بودن ویژگی هایی از جمله؛ درجه اهرمی بالا، عدم تطابق سررسید دارائی ها و بدهی ها، لزوم حفظ اعتماد عمومی و دائمی سپرده گذاران و آحاد جامعه، امکان تسری مشکلات بانک ها به یکدیگر و در نهایت تاثیرگذاری مستقیم بر شرایط کلان اقتصادی، به طور اجتناب ناپذیری مستلزم پذیرش ریسک می باشد که بسته به ابعاد، پیچیدگی فعالیت ها و درجه اهمیت سیستمی بانک و در صورت عدم نظارت صحیح، می تواند نظام مالی و اقتصادی را در سطح داخلی و یا حتی بین المللی تحت تاثیر قرار دهد. لذا تداوم فعالیت و حیات بانک ها و به عبارت دیگر؛ حفظ اطمینان و اعتماد عمومی به نظام بانکی به عنوان بزرگترین سرمایه هر بانک و موسسه اعتباری، همواره از مهمترین دغدغه نهادهای بین المللی و مقامات نظارتی کشورها به شمار می رود.

وقوع بحران های مالی در سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ و به تبع آن تجربیات و دستاوردهای حاصل از آن نشان داد؛ مقررات کفایت سرمایه مطابق با تجویز سند بال ۲، قادر به حفاظت کامل بانک ها و مؤسسات اعتباری در مقابل زیان های احتمالی نخواهد بود، لذا ضرورت بازنگری استانداردها و اتخاذ سیاست های احتیاطی و پیش گیرانه بویژه در خصوص عناصر اصلی و مؤسسات دارای اهمیت سیستمی در نظام بانکی، برای مراجع نظارتی بین المللی و نهادهای نظارتی داخلی بیش از پیش مشخص گردید. لذا کمیته نظارت بانکی بال، ضمن انتشار چارچوب تعامل با بانک های جهانی و داخلی دارای اهمیت سیستمی، بر ضرورت داشتن پوشش سرمایه ای مجزا جهت مقابله با ریسک های ناشی از مؤسسات دارای اهمیت سیستمی تاکید نموده است.

**موسسه دارای اهمیت سیستمی** به نهادی اطلاق می شود که بروز بحران در آن، بواسطه دارا بودن ویژگی هایی از جمله؛ اندازه، سهم بازار، ارتباطات و درهم تنیدگی داخلی، فعالیت های فرامرزی، پیچیدگی و ... تاثیرات مهمی بر شرایط کلان اقتصاد داخلی و یا حتی بین المللی خواهد داشت. لذا اقدام کمیته بال در وضع و تجویز الزامات اضافی قابل اعمال در خصوص بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، با نگاهی احتیاطی و پیشگیری رانه به دنبال محدود کردن تاثیرات جانبی فرامرزی در سیستم مالی و اقتصادی جهانی می باشد. باید توجه داشت،

امکان بروز تاثیرات جانبی در سطح داخلی هر کشور نیز وجود دارد، چرا که بانک‌های زیادی هستند که از چشم‌انداز بین‌المللی با اهمیت تلقی نشده، لیکن می‌توانند در مقایسه با موسسات غیرمهم، تاثیرات شگرفی بر سیستم مالی و اقتصادی داخلی ایجاد نمایند، لذا کمیته بال در راستای تکمیل سیاست‌های احتیاطی و اقدامات پیش‌گیرانه خود، اقدام به انتشار سند «چارچوبی برای تعامل با بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی نمود» که به دلیل اهمیت موضوع، تلاش گردید با ترجمه این سند، گامی هر چند کوچک در راستای استفاده از تجربیات سایر کشورها، به روز نمودن شیوه‌های نظارتی و تطبیق با استانداردهای بین‌المللی برداشته شود.

با توجه به محدود بودن نیروها و ابزارهای نظارتی، مراجع بین‌المللی و نهادهای نظارتی داخلی، ضمن شناسایی و اولویت بندی موسسات دارای اهمیت سیستمی در زمان تشکیل ماتریس ریسک (از طریق اعمال وزن به ویژگی‌های مهم آنها و تعیین میزان الزامات اضافی) و انتشار فهرست این گونه موسسات به صورت منظم، تمهیدات قوی تری از قبیل وضع الزامات اضافی جذب زیان از طریق الزام به نگهداری سرمایه اضافی، اعمال نظارت شدیدتر و ایجاد محدودیت‌های بیشتر را اتخاذ می‌نمایند.

لذا با توجه به توضیحات فوق، مناسب است با اتخاذ رویکردی مشابه با بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، روش‌های شناسایی تاثیرات جانبی بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی در نظام بانکی و اقتصادی کشور، مورد بررسی و بازنگری قرار گیرد تا به پشتوانه آن امکان تخصیص بهینه امکانات در اختیار و همچنین تجویز الزامات بیشتر جهت اعمال نظارت دقیق و متناسب با درجه اهمیت سیستمی هر بانک در چارچوب شرایط کلان اقتصادی کشور فراهم گردد.

مترجم، ضمن تشکر از همکاران و بزرگوارانی که به هر نحو در به ثمر رسیدن این مهم، همکاری و مساعدت نموده‌اند، پیشاپیش از هر گونه پیشنهاد و انتقاد سازنده در راستای ارتقای سطح کیفی ترجمه حاضر، تشکر و قدردانی می‌نماید.

**یارب از ابر هدایت، برسان بارانی**

**بیشتر زانکه چو گردی، زمین برخیزم**

علی قیصری گودرزی

## ۱- مقدمه

۱. کمیته نظارت بانکی بال<sup>۱</sup> (که از این پس اختصاراً کمیته نامیده می شود)، قواعد مدون در زمینه روش ارزیابی بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی<sup>۲</sup> G-SIB، را همراه با الزامات اضافی جذب زیان در نوامبر سال ۲۰۱۱ منتشر نمود. قواعد مذکور در جلسه نوامبر ۲۰۱۱<sup>۳</sup> به وسیله رهبران گروه ۲۰ (G20) مورد تأیید واقع گردید. ضمن آن که رهبران گروه مذکور، از مسئولین کمیته و هیات ثبات مالی<sup>۴</sup> درخواست نمودند به شیوه ای عمل شود تا بتوان این چارچوب را به فوریت در خصوص بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی<sup>۵</sup> D-SIB، نیز اجرایی نمود.<sup>۶</sup>
۲. ضرورت منطقی تطبیق با سنجه های اضافی سیاستی<sup>۷</sup> در مورد بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی مبتنی بر این واقعیت است که مقررات کنونی قادر به شناسایی کامل<sup>۸</sup> "تأثیرات جانبی"<sup>۹</sup> (به عنوان نمونه اثرات جانبی معکوس<sup>۱۰</sup>) ایجاد شده توسط بانک های دارای اهمیت سیستمی نمی باشد. موسسات مالی ممکن است در نتیجه فرایند حداکثرسازی سود و به واسطه عدم لحاظ نمودن این گونه تأثیرات جانبی در محاسبات خود، پیامدها و رخدادهایی را به صورت غیر بهینه برگزینند. این تأثیرات جانبی، مشتمل بر نتایج نکول یا اختلال در عملکرد موسسات مالی بزرگ و به هم پیوسته<sup>۱۱</sup> در سطح جهانی بوده که می تواند از طریق ایجاد شوک در سیستم مالی، شرایط واقعی اقتصاد را نیز دستخوش زیان نماید. افزون بر آن، هزینه های ناشی از مخاطرات اخلاقی<sup>۱۱</sup> که به واسطه وجود پوشش مستقیم یا ضمانت نامه های دولتی ایجاد می شوند، می تواند منجر به تقویت ریسک پذیری، کاهش نظم بازار، تحریف رقابت و افزایش

۱ کمیته نظارت بانکی بال، متشکل از نمایندگان مراجع نظارت بانکی و بانک های مرکزی کشورهای آرژانتین، استرالیا، بلژیک، برزیل، کانادا، چین، فرانسه، آلمان، هنگ کنگ، هند، اندونزی، ایتالیا، ژاپن، کره، لوگزامبورگ، مکزیک، هلند، روسیه، عربستان سعودی، سنگاپور، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سوئد، سوئیس، ترکیه، بریتانیا و ایالات متحده می باشد. جلسات کمیته مزبور در محل بانک تسویه بین المللی (Bank for international Settlements)، در شهر بازل سوئیس که محل استقرار دبیرخانه کمیته نیز می باشد تشکیل می شود.

### <sup>2</sup> Global Systemically Important Banks

<sup>۳</sup> بدین منظور به تارنمای کمیته بال، بخش بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی: روش ارزیابی و الزامات اضافی جذب زیان (نوامبر ۲۰۱۱) در تارنمای الکترونیکی <http://www.bis.org/pub/bcbs207.htm> مراجعه شود.

### <sup>4</sup> Financial Stability Board

### <sup>5</sup> Domestic Systemically Important Banks

<sup>۶</sup> بدین منظور، به مفاد اعلامیه نهایی نشست جشنواره کن با عنوان، ساختن آینده مشترک: بازنگری اقدامات مشترک برای بهره مندی همگانی، ۴ نوامبر ۲۰۱۱، مراجعه شود.

### <sup>7</sup> Additional Policy Measures

### <sup>8</sup> Negative Externalities

### <sup>9</sup> Adverse Side Effects

### <sup>10</sup> Interconnected

### <sup>11</sup> Moral Hazard

فزاینده احتمال بروز بحران در آینده گردد. در نتیجه هزینه‌های ناشی از مخاطرات اخلاقی به‌صورت مستقیم به هزینه‌های مالیات دهندگان اضافه خواهد شد.

۳. الزامات اضافی قابل اعمال درخصوص بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی که در سطحی بالاتر از الزامات توصیه شده برای بانک‌های فعال در سطح بین‌المللی مندرج در مقررات بال ۳ است، به دنبال محدود کردن این گونه تأثیرات جانبی فرامرزی در سیستم مالی و اقتصادی جهانی می‌باشد. به طریق مشابه امکان بروز تأثیرات جانبی منفی در سطح داخلی نیز وجود دارد، چرا که بانک‌های زیادی هستند که از چشم‌انداز بین‌المللی با اهمیت تلقی نشده لیکن می‌توانند در مقایسه با موسسات غیرمهم، تأثیرات شگرفی بر سیستم مالی و اقتصادی داخلی ایجاد نمایند. حتی برخی از این بانک‌ها می‌توانند دارای تأثیرات جانبی فرامرزی<sup>۱۲</sup> باشند. لذا با توجه به توضیحات فوق، مناسب است با اتخاذ رویکردی مشابه با بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، روش‌های شناسایی تأثیرات جانبی بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی نیز مورد بررسی و بازنگری قرار گیرد.

۴. چارچوب مورد نظر برای بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی با نگاهی تکمیلی به چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی و از طریق تمرکز بر تأثیراتی که در نتیجه بروز بحران یا ورشکستگی بانک‌ها (مشمول بر بانک‌های بین‌المللی) بر اقتصاد داخلی تحمیل می‌گردد بهتر درک می‌شود. در این راستا، چارچوب مد نظر، مبتنی بر شیوه ارزیابی مقامات نظارتی کشورها درخصوص نحوه تأثیر پذیری سیستم مالی و اقتصادی داخلی از بروز ورشکستگی و نکول خواهد بود.

۵. تعیین چارچوب بردو مفهوم دلالت دارد: اولاً، به‌منظور طرح ریزی ویژگی‌های ساختاری هر کشور؛ ارزیابی و اجرای ابزارهای سیاستی، باید متناسب با صلاحدید مقامات نظارتی همان کشور باشد. هرچند این امر در تضاد با دیدگاه حاکم در چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی می‌باشد. ثانیاً از آنجا که چارچوب مورد نظر برای بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، همسو با کاهش تأثیرات جانبی فرامرزی قابل تسری<sup>۱۳</sup> در سطح دوطرفه یا منطقه‌ای، عمل می‌کند، لذا اثربخشی اقدامات مقامات نظارتی داخلی در شناسایی ریسک‌های تحمیلی توسط بانک‌ها، مورد علاقه گروه گسترده‌ای از کشورها می‌باشد. در این راستا، چارچوب مذکور باید در بردارنده حداقل اصولی باشد که به موجب آن و به عنوان نسخه تکمیلی چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، تأثیرات جانبی فرامرزی را بطور کافی شناسایی کرده و امکان بهره‌برداری گسترده از آن را فراهم نماید.

<sup>12</sup> Cross-Border Externalities

<sup>13</sup> Spillover

۶. اصول مصرحه کمیته در چارچوب بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، ساختاربخشی سیستم مالی داخلی هر کشور را با نظرداشت اصل صلاحدید ملی مجاز می‌داند. به عبارت دیگر، باید این امکان برای مقامات نظارتی کشور فراهم باشد تا فراتر از حداقل‌های مندرج در چارچوب، عمل نموده و با توجه به ویژگی های خاص کشور متبوع و بخش بانکداری داخلی خود، الزامات بیشتری تجویز و اعمال نمایند.
۷. اصول مندرج در این سند، بر تعیین الزامات اضافی جذب زیان<sup>۱۴</sup> (HLA)، برای بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، تمرکز دارد. کمیته بر این باور است، سایر ابزارهای سیاستی، به ویژه اعمال نظارت فشرده و شدید می‌تواند نقش مهمی در نحوه تعامل با بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی ایفا نماید.
۸. اصول مندرج در این سند، از قابلیت اجرا در خصوص گروههای تلفیقی<sup>۱۵</sup> و واحدهای تابعه<sup>۱۶</sup> برخوردار است. با این وجود، مقامات نظارتی کشور می‌توانند آن را در خصوص شعب موجود در کشور، با توجه به ضوابط قانونی ومقرراتی خود اعمال نمایند.<sup>۱۷</sup>
۹. اجرای این اصول، با فرایند بازنگری دقیق توصیه شده توسط کمیته همراه خواهد بود. کمیته در نظردارد چارچوب بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی را به برنامه ارزیابی سازگاری مقررات بال ۳ اضافه نماید.<sup>۱۸</sup> این امر به منظور حصول اطمینان از تناسب و اثربخشی اجرای چارچوب مذکور در کشورهای مختلف صورت می‌پذیرد.
۱۰. با توجه به اینکه چارچوب بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، به عنوان نسخه تکمیلی چارچوب بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی محسوب می‌گردد، از نظر کمیته مناسب است، بانک هایی که توسط مقامات نظارتی کشور در زمره بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی شناسایی شده اند توسط مقامات مذکور، ملزم گردند خود را به صورت مرحله ای (به‌عنوان نمونه از سال ۲۰۱۶) با اصول مندرج در چارچوب بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی نیز منطبق سازند.

---

<sup>14</sup> Higher Loss Absorbency

<sup>15</sup> Consolidated Groups

<sup>16</sup> Subsidiaries

<sup>۱۷</sup> در حالی که اجرای اصول مندرج در این سند بمنظور ارزیابی اهمیت سیستمی در شعب، ایرادی ندارد، لیکن اقدامات سیاستی مقامات نظارتی کشور میزبان در نحوه تعامل با شعب مهم در کشور متبوع خود، می‌تواند محدودتر باشد.

<sup>۱۸</sup> برای توضیحات بیشتر در این خصوص، به بخش برنامه ارزیابی سازگاری مقررات بال ۳ (آوریل ۲۰۱۲) کمیته بال، واقع در تارنمای <http://www.bis.org/pub/bcbs216.htm> مراجعه شود.

## ۲- اصول

۱۱. کمیته، مجموعه اصولی را تدوین نموده که کلیت چارچوب بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی را تشکیل می دهد. این اصول ۱۲ گانه در دو گروه دسته بندی می شوند:

در حالی که گروه اول (مشمول بر اصول شماره ۷ تا ۱۲)، بر روش ارزیابی بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی تمرکز دارد، گروه دوم ( شامل اصول شماره ۸ تا ۱۲) عمدتاً بر تعیین الزامات اضافی جذب زیان برای بانک های مذکور، متمرکز می باشد.<sup>۱۹</sup>

۱۲. اصول ۱۲ گانه در زیر تشریح می گردد:

### روش ارزیابی

**اصل ۱:** مقامات نظارتی کشورها، باید روشی برای ارزیابی نحوه تعیین بانک های دارای اهمیت سیستمی، در مقررات داخلی خود ایجاد نمایند.

**اصل ۲:** روش مورد استفاده در ارزیابی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی، باید اثرات بالقوه یا تاثیرات جانبی ناشی از ورشکستگی بانک را به خوبی تبیین نماید.

**اصل ۳:** نظام مرجع<sup>۲۰</sup> به منظور ارزیابی تاثیرات ناشی از ورشکستگی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی، باید اقتصاد داخلی در نظر گرفته شود.

**اصل ۴:** مقامات نظارتی داخلی باید بانک ها را از حیث درجه اهمیت سیستمی، در سطح گروه تلفیقی مورد ارزیابی قرار دهند. همچنین مقامات نظارتی کشور میزبان، واحدهای تابعه در کشور را بصورت تلفیق شده مورد ارزیابی قرار می دهند تا شرکت های زیرمجموعه<sup>۲۱</sup> آن ها را نیز در تعیین درجه اهمیت سیستمی، ملحوظ نظر داشته باشند.

**اصل ۵:** اصولاً ارزیابی تاثیر ورشکستگی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی بر اقتصاد داخلی، باید با ملاحظه عوامل مختص آن بانک به شرح زیر انجام پذیرد:

- اندازه
- ارتباطات داخلی (در هم تنیدگی)<sup>۲۲</sup>
- زیر ساخت موسسه مالی / قابلیت جایگزینی<sup>۲۳</sup> (شامل ملاحظات مربوط به ماهیت متمرکز بخش بانکی)؛

۱۹ مفهوم الزامات اضافی جذب زیان HLA، اشاره به لزوم جذب زیان بیشتر، نسبت به الزامات مورد استفاده برای بانک های فعال در سطح بین المللی مطابق با مقررات بال ۳، دارد. برای بانک های داخلی که دارای فعالیت بین المللی نیستند، الزامات اضافی جذب زیان، نسبت به الزامات معین در مورد بانک های داخلی، خواهد بود.

<sup>20</sup> Reference System

<sup>21</sup> Downstream Subsidiaries

<sup>22</sup> Interconnectedness

- پیچیدگی (شامل پیچیدگی های بیشتر ناشی از فعالیت های برون مرزی)

افزون بر آن، مقامات نظارتی کشور می توانند داده ها/سنجه های دیگر، از قبیل اندازه اقتصاد داخلی که بر معیارهای مختص بانک تاثیر گذار است را نیز مدنظر قرار دهند.

**اصل ۶:** مقامات نظارتی کشور باید بانک های دارای اهمیت سیستمی در کشور را به صورت منظم مورد ارزیابی قرار داده، تا بواسطه آن اطمینان یابند نتیجه ارزیابی، وضعیت جاری نظام های مالی مربوطه را بخوبی منعکس کرده و همچنین فاصله بین ارزیابی بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، خیلی طولانی تر از تواتر ارزیابی بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی نمی باشد.

**اصل ۷:** مقامات نظارتی کشور باید اطلاعات مربوط به روش مورد استفاده در ارزیابی اهمیت سیستمی بانک ها در سطح اقتصاد داخلی را بصورت عمومی افشاء نمایند.

### الزامات اضافی جذب زیان (HLA)

**اصل ۸:** مقامات نظارتی کشور باید ملاحظات و روش مورد استفاده در تعیین سطح الزامات اضافی جذب زیان که در کشور خود و بموجب این چارچوب در مورد بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی اعمال می کنند را مستند سازی و تدوین نمایند. اعمال الزامات اضافی جذب زیان در خصوص بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی باید مبتنی بر روش های کمی (در صورت وجود) و همچنین عوامل خاص کشور و فارغ از هرگونه پیش داوری نظارتی<sup>۲۴</sup> صورت پذیرد.

**اصل ۹:** اعمال الزامات اضافی جذب زیان در خصوص هر بانک، باید متناسب با درجه اهمیت سیستمی آن بانک و به شرح مندرج در ذیل اصل ۵ همین چارچوب باشد.

**اصل ۱۰:** مقامات نظارتی کشور باید اطمینان حاصل کنند، اجرای چارچوب تعامل با بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی و بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، منطبق و متناسب با شرایط کشور متبوع آن ها می باشد. مقامات نظارتی داخلی، باید الزامات اضافی جذب زیان تعیین شده<sup>۲۵</sup> را در سطح شرکت مادر یا به صورت تلفیقی اعمال نمایند و مقامات نظارتی کشور میزبان باید الزامات اضافی جذب زیان تعیین شده را در

<sup>23</sup> Substituability

<sup>24</sup> Prejudice to the use of supervisory judgement

<sup>25</sup> Calibrate



سطح واحدتابعه یا به صورت تلفیق واحد تابعه با زیرمجموعه های آن<sup>۲۶</sup>، تجویز نمایند. مقامات نظارتی داخلی حتی در مواردی که الزامات اضافی جذب زیان بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی، در سطح واحد تابعه اعمال شده است، باید این مهم که بانک مادر به صورت مستقل از سرمایه کافی برخوردار می باشد را نیز مورد آزمون قرار دهند. مقامات نظارتی داخلی باید در مواقعی که گروه بانکی در کشور، در زمره بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی یا بانک جهانی دارای اهمیت سیستمی شناسایی می گردد، الزامات بالاتری را اعمال نمایند.

**اصل ۱۱:** در مواردی که واحد تابعه یک بانک، توسط مقامات نظارتی کشور میزبان در زمره بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی محسوب می شود، باید ترتیباتی توسط مقامات نظارتی داخلی و میزبان اتخاذ گردد تا در چارچوب محدودیت های قانونی کشور میزبان، در خصوص اعمال الزامات اضافی جذب زیان مناسب، همکاری و مشارکت صورت پذیرد.

**اصل ۱۲:** الزامات اضافی جذب زیان، باید به طور کامل از محل حقوق صاحبان سهام یا به تعبیر دیگر، توسط سرمایه لایه یک<sup>۲۷</sup> پوشش داده شود. افزون بر آن؛ مقامات نظارتی کشور باید الزامات اضافی و دیگر سنجه های سیاستی مورد نظر را که در شناسایی ریسک های تحمیلی توسط بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، مناسب می دانند اعمال و تجویز نمایند.

## **الف. روش ارزیابی**

**اصل ۱:** مقامات نظارتی کشورها، باید روشی برای ارزیابی نحوه تعیین بانک های دارای اهمیت سیستمی، در مقررات داخلی خود ایجاد نمایند.

**اصل ۲:** روش مورد استفاده در ارزیابی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی، باید اثرات بالقوه یا تاثیرات جانبی ناشی از ورشکستگی بانک را تبیین نماید.

۱۳. نقطه شروع در ایجاد و تدوین اصول ارزیابی بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، الزاماتی است که به موجب آن، مقامات نظارتی هر کشور باید چگونگی تعیین درجه اهمیت سیستمی بانک ها را با توجه به ضوابط داخلی، مورد ارزیابی قرار دهند. چرایی لزوم تمرکز بر ضوابط داخلی، در بند ۱۷ تشریح می گردد.

۱۴. بند ۱۴ از قواعد مربوط به بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی اشعار می دارد؛ "اهمیت سیستمی جهانی، باید در قالب تاثیراتی که ورشکستگی یک بانک بر نظام مالی جهانی داشته و

<sup>26</sup> Sub- Consolidated

<sup>27</sup> Common Equity Tier 1

فراتر از حوزه اقتصادی که ریسک ورشکستگی در آن رخ می‌دهد، مورد سنجش قرار گیرد. این مهم می‌تواند از طریق مفهوم جهانی زیان با فرض نکول<sup>۲۸</sup> LGD، به جای احتمال نکول<sup>۲۹</sup> PD، محقق شود.<sup>۳۰</sup> همگام با روش مورد استفاده در مورد بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، کمیته بر این باور است که بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی نیز باید در قالب تاثیرات بالقوه ای که ورشکستگی بانک بر نظام مربوطه خواهد داشت، مورد ارزیابی قرار گیرند. این بدان مفهوم است که احتساب معیارهای مختص بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، در روش‌های مورد استفاده در وهله نخست، می‌بایست مرتبط با سنجه‌های "تاثیرات ورشکستگی"<sup>۳۱</sup> و نه در ارتباط با سنجه‌های "ریسک ورشکستگی"<sup>۳۱</sup> باشند.

**اصل ۳:** نظام مرجع به منظور ارزیابی تاثیرات ناشی از ورشکستگی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی، باید اقتصاد داخلی در نظر گرفته شود.

**اصل ۴:** مقامات نظارتی داخلی باید بانک‌ها را از حیث درجه اهمیت سیستمی، در سطح گروه تلفیقی مورد ارزیابی قرار دهند. همچنین مقامات نظارتی کشور میزبان، واحدهای تابعه در کشور را به صورت تلفیق شده مورد ارزیابی قرار می‌دهند تا شرکت‌های زیرمجموعه آن‌ها را نیز در تعیین درجه اهمیت سیستمی، ملحوظ نظر داشته باشند.

۱۵. دو جنبه کلیدی که اساس و بنیان چارچوب بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، محسوب شده و ارتباط آن را با چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، مشخص می‌کند، عبارتند از:

- نظام مرجع برای ارزیابی اثر سیستمی کدام است؟
- واحد مناسب برای تجزیه و تحلیل (به عنوان نمونه؛ موسسه ای که مورد ارزیابی قرار می‌گیرد) دارای چه مشخصاتی می‌باشد؟

۱۶. در مورد بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، نظام مرجع مناسب؛ اقتصاد جهانی خواهد بود که بر تبعات فرامرزی و تاثیرات جانبی منفی ناشی از ورشکستگی بانک فعال در سطح جهانی تمرکز دارد. بنابراین به منظور نیل به این هدف، ارزیابی بانک‌هایی مجاز است که از حیث قواعد جهانی، دارای اهمیت سیستمی محسوب می‌شوند. لذا واحد مورد تجزیه و تحلیل، گروه بانکی با سطح تلفیقی جهانی خواهد بود (بند ۸۹ از قواعد بانک‌های جهانی دارای اهمیت

<sup>28</sup> Loss Given Default

<sup>29</sup> Probability of Default

<sup>30</sup> Impact of Failure

<sup>31</sup> Risk of Failure

- سیستمی اشعار می دارد؛ " ارزیابی درجه اهمیت سیستمی بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، با استفاده از داده های مرتبط با گروه تلفیقی انجام خواهد شد".
۱۷. به طریق مشابه، فرایند ارزیابی اهمیت سیستمی در قوانین داخلی باید بر شناسایی تاثیرات جانبی که در نتیجه ورشکستگی یک بانک در سطح داخلی ایجاد می شود، متمرکز گردد. بنابراین از نظر کمیته، نظام مرجع مناسب، اقتصاد داخلی خواهد بود به نحوی که بانکها توسط مقامات نظارتی کشور و به منظور تعیین اهمیت سیستمی آنها در کشور متبوع خود مورد ارزیابی قرار گیرند. دستاورد این امر، ارزیابی بانک های فعال در اقتصاد داخلی از حیث اهمیت سیستمی آنها خواهد بود.
۱۸. در خصوص واحد مورد تجزیه و تحلیل؛ کمیته بر این باور است که مقامات نظارتی داخلی باید بانک ها را از چشم انداز تلفیقی(جهانی) مد نظر داشته باشند. این بدان سبب است که ورشکستگی بانکی که دارای فعالیت برون مرزی است می تواند آثار و تبعات بالقوه مهمی در سطح اقتصاد داخلی داشته باشد. کشورهای دارای گروه های بانکی فعال در سطح برون مرزی، می توانند در معرض تاثیرات ناشی از ورشکستگی کل گروه بانکی و نه صرفاً ورشکستگی بخش فعال در اقتصاد داخلی قرار گیرند. این امر به ویژه از آن جهت حائز اهمیت است که دولت ها مجبور شوند تا در خصوص تامین مالی وجوه<sup>۳۲</sup> / رفع مشکلات عملیات ارزی، فارغ از هر گونه توافقات فرامرزی مربوطه اقدام نمایند. این نکته در چارچوب ضوابط بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی ذکر شده است.
۱۹. در خصوص مقامات نظارتی کشور میزبان، کمیته بر این باور است که آنها باید واحدهای تابعه خارجی<sup>۳۳</sup> فعال در سطح کشور خود را بصورت تلفیقی مورد ارزیابی قرار دهند تا تاثیرات احتمالی شرکت های تابعه<sup>۳۴</sup> فعال آن ها در سایر کشورها را نیز ملحوظ نظر داشته باشند. به عنوان نمونه، در مورد یک گروه مالی فرامرزی، که دفتر مرکزی آن در کشور X مستقر می باشد، مقامات نظارتی کشور Y، باید صرفاً واحدهای تابعه گروه مالی مستقر در کشور Y را همراه با شرکت های زیرمجموعه آن، که در عین استقرار در کشور Z، دارای تاثیر بر اقتصاد کشور Y می باشند را مد نظر داشته باشند. بنابراین واحدهای تابعه گروه های بانکی خارجی می توانند از جنبه داخلی یا بر مبنای تلفیق واحد تابعه با زیرمجموعه های آن، با توجه به سطح شروع فعالیت در کشور Y، مد نظر قرار گیرند. اقدام نهایی باید مبتنی بر تلفیق نظارتی مندرج در چارچوب بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی باشد. بنابراین تحقق هدف ارزیابی بانک های

<sup>32</sup> Fund

<sup>33</sup> Foreign Subsidiaries

<sup>34</sup> Own Downstream Subsidiaries

داخلی دارای اهمیت سیستمی، بیمه ها یا سایر فعالیت‌های غیر بانکی باید تا جایی صورت پذیرد که در مقررات تلفیق لحاظ گردیده است.

۲۰. ضرورت ارزیابی واحدهای تابعه خارجی در سطح تلفیقی، در تصدیق این واقعیت است که ورشکستگی گروه‌های بانکی جهانی که در عین حال به عنوان اجزایی مهم و تاثیرگذار در نظام بانکی کشور میزبان محسوب می‌شوند، می‌تواند تاثیرات جانبی فزاینده ای بر کشور میزبان تحمیل نماید. این نکته از آن جهت حائز اهمیت است که برخی از کشورها عملاً تحت تسلط واحد های تابعه خارجی گروه‌های بانکی بین‌المللی قرار دارند.

**اصل ۵:** اصولاً ارزیابی تاثیر ورشکستگی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی بر اقتصاد داخلی، باید با ملاحظه عوامل مختص آن بانک، بشرح زیر انجام پذیرد:

- اندازه
- ارتباطات داخلی (در هم تنیدگی)
- زیر ساخت موسسه مالی / قابلیت جایگزینی (شامل ملاحظات مربوط به ماهیت متمرکز بخش بانکی)؛
- پیچیدگی (شامل پیچیدگی های بیشتر ناشی از فعالیت های فرا مرزی)

افزون بر آن، مقامات نظارتی کشور می‌توانند، داده ها/سنجه های دیگر، از قبیل اندازه اقتصاد داخلی که بر معیارهای مختص بانک تاثیر گذار است، را نیز مدنظر قرار دهند.

۲۱. بر اساس روش شناسی<sup>۳۵</sup> بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی؛ پنج طبقه از عوامل کلان موثر بر اهمیت سیستمی جهانی شامل: (۱) اندازه، (۲) داشتن فعالیت‌های برون مرزی، (۳) ارتباطات و در هم تنیدگی، (۴) زیر ساخت های موسسه مالی / قابلیت جایگزینی و (۵) پیچیدگی مورد شناسایی قرار گرفته است. در روش بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، رویکرد شاخص پایه و سیستم وزن دهی ایجاد شده تا از وجود رتبه‌های بین‌المللی همگن در ارتباط با بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی اطمینان حاصل گردد. کمیته بر این باور است، این مقدار از جزئیات در مورد بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی مصداق ندارد، چرا که عمدتاً تمرکز بر تاثیرات داخلی ورشکستگی بانک ها بوده و از طرف دیگر، وجود اختلافات گسترده در ساختار مالی کشورها به عنوان مانعی در مقابل امکان پذیری مقایسه بین‌المللی محسوب می‌گردد. این امر از جمله دلایلی به شمار می‌رود که وجود چارچوب بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی را به عنوان یک رویکرد اصول محور<sup>۳۶</sup> توجیه پذیر می‌نماید.

<sup>35</sup> Methodology

<sup>36</sup> Principles-Based Approach

۲۲. همگام با این دیدگاه، مناسب است طبقه بندی عوامل کلان (مانند اندازه) که در ارزیابی تاثیر ورشکستگی بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی باید مدنظر کشورها قرار گیرد، تهیه شود. از میان پنج طبقه مندرج در چارچوب بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، طبقات اندازه، ارتباطات و در هم تنیدگی، زیر ساخت های موسسه مالی / قابلیت جایگزینی و پیچیدگی، در مورد بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی نیز مصداق دارند. لیکن طبقه فعالیت های برون مرزی، به صورت مستقیم به بانک های داخلی مرتبط نیست، چرا که میزان فعالیت های جهانی (فرامرزی) بانک ها را اندازه گیری می نماید و بنابراین درکانون تمرکز چارچوب بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی محسوب نمی شود.

۲۳. افزون بر آن، مقامات نظارتی کشور می توانند دیگر عوامل خاص کشور خود را نیز ملحوظ نظر داشته باشند. نسبت اندازه بانک به تولید ناخالص داخلی<sup>۳۷</sup> یک مثال خوب در این زمینه محسوب می گردد. اگر اندازه یک بانک در مقایسه با تولید ناخالص داخلی، نسبتاً بزرگ باشد، منطق حکم می کند که مقامات نظارتی کشور، آن را به عنوان بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی شناسایی نمایند، این در حالی است که بانکی با اندازه مشابه ولی مستقر در کشور دیگر، بدلیل کوچک بودن در مقایسه با تولید ناخالص داخلی آن کشور ممکن است در زمره بانک های دارای اهمیت سیستمی محسوب نشود.

۲۴. مقامات نظارتی کشور باید با توجه به شرایط کشور خود از اختیارات ناشی از اصل صلاحدید ملی در اعمال اوزان مرتبط، در هنگام تعیین درجه اهمیت این عوامل، برخوردار باشند.

**اصل ۶:** مقامات نظارتی کشور باید بانک های دارای اهمیت سیستمی در کشور را بصورت منظم مورد ارزیابی قرار داده تا بواسطه آن اطمینان یابند نتیجه ارزیابی، وضعیت جاری نظام های مالی مربوطه را به خوبی منعکس کرده و همچنین فاصله بین ارزیابی بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، خیلی طولانی تر از تواتر ارزیابی بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی نمی باشد.

۲۵. فهرست بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی (همراه با امتیاز هر یک)، به صورت سالیانه و بر مبنای داده های به روز رسانی شده ارسالی از سوی بانک های ذیربط و سنجش آن در مقابل نمونه جهانی<sup>۳۸</sup> که به مدت ۳ سال بدون تغییر خواهد بود، مورد ارزیابی قرار می گیرد. انتظار می رود، نام و دسته<sup>۳۹</sup> بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی و داده های مورد استفاده در تولید امتیاز مربوطه، افشاء گردند.

<sup>37</sup> GDP

<sup>38</sup> Global Sample

<sup>39</sup> Bucket

۲۶. کمیته بر این باور است، مقامات نظارتی کشور باید اهمیت سیستمی بانک های فعال در نظام مالی خود را به صورت منظم مورد ارزیابی قرار دهند. انجام ارزیابی مجدد، در صورت بروز تغییرات ساختاری مهم در نظام بانکی به عنوان نمونه ادغام بانک های اصلی، باید در دستور کار قرار گیرد. روش و فرایند ارزیابی مقامات نظارتی کشورها توسط فرایند پایش اجرایی کمیته<sup>۴۰</sup>، مورد بازنگری قرار می گیرد.

۲۷. همچنین مطلوب است فاصله زمانی و تواتر ارزیابی، خیلی طولانی تر از روند مورد استفاده در ارزیابی بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی (به عنوان نمونه سالی یک بار)، نباشد. این امر بدان سبب است که یک بانک دارای اهمیت سیستمی، درعین شناسایی به عنوان بانک جهانی دارای اهمیت سیستمی، می تواند بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی نیز در همان کشور یا سایر کشورهای میزبان، قلمداد گردد.

به طریق مشابه، بانک جهانی دارای اهمیت سیستمی می تواند از لیست بانک های جهانی خارج و به یک بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی تبدیل شده یا به فعالیت خود در این قالب ادامه دهد. لذا به منظور حفظ سازگاری و وحدت رویه در این گونه موارد، منطقی است فاصله زمانی و تواتر ارزیابی مشابهی در خصوص هر دو چارچوب مورد استفاده قرار گیرد.

**اصل ۷:** مقامات نظارتی کشور باید اطلاعات مربوط به روش مورد استفاده در ارزیابی اهمیت سیستمی بانک ها در سطح اقتصاد داخلی را به صورت عمومی افشاء نمایند.

۲۸. فرایند ارزیابی مورد استفاده باید به همراه جزییات لازم تبیین و بصورت عمومی افشاء شود تا از طریق ارایه مشوق و انگیزه های مناسب به بانک ها، امکان بررسی راهکارهای لازم توسط ایشان جهت کاهش ریسک سیستمی منتج از اقدامات آنها به نظام مالی را فراهم آورد. این امر جنبه کلیدی چارچوب بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی محسوب شده و به موجب آن روش ارزیابی و الزامات افشاء مورد نظر کمیته و بانک ها، در چارچوب قواعد مدون بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی تشریح گردیده است. با اعمال این سنجه ها، کمیته به دنبال آن است تا اطمینان حاصل کند، بانک ها، مقامات نظارتی و مشارکت کنندگان در بازار، قادر به درک چگونگی تاثیر فعالیت بانک ها بر امتیاز اهمیت سیستمی و به تبع آن، الزامات اضافی جذب زیان می باشند. کمیته بر این باور است که شفافیت فرایند ارزیابی بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی از اهمیت بسزایی برخوردار است حتی اگر به واسطه تفاوت در چارچوب و

---

<sup>40</sup> Committee,s Implementation Monitoring Process

ابزارهای سیاست‌گذاری مورد استفاده در شناسایی اهمیت سیستمی بانک‌ها، در بین کشورها اختلاف وجود داشته باشد.

## الزامات اضافی جذب زیان (HLA)

**اصل ۸:** مقامات نظارتی کشور باید ملاحظات و روش مورد استفاده در تعیین سطح الزامات اضافی جذب زیان که در کشور خود و به موجب این چارچوب در مورد بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی اعمال می‌کنند را مستند سازی و تدوین نمایند. اعمال الزامات اضافی جذب زیان در خصوص بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی باید مبتنی بر روش‌های کمی (در صورت وجود) و همچنین عوامل خاص کشور و فارغ از هرگونه پیش‌داوری نظارتی صورت پذیرد.

۲۹. هدف از تعیین الزامات اضافی جذب زیان، در خصوص بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، کاهش احتمال ورشکستگی این نوع بانک‌ها در مقایسه با موسسات فاقد اهمیت سیستمی می‌باشد، چراکه انتظار می‌رود ورشکستگی بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی تأثیرات بزرگتری بر نظام مالی و اقتصادی داخلی داشته باشند.

۳۰. کمیته مایل است نحوه اجرای چارچوب توسط مقامات نظارتی داخلی و میزبان را در رابطه با درجه سازگاری فرامرزی و با مد نظر قرارداد و وجود اختلاف در پیامدهای داخلی هر کشور، مورد ارزیابی قرار دهد. بمنظور افزایش سازگاری در اجرای چارچوب بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی و پرهیز از وضعیت‌هایی که بموجب آن، بانک‌های یکسان از حیث اهمیت سیستمی داخلی و ریسک‌های تحمیلی، در همان کشور یا کشورهای مختلف، مشمول چارچوب‌های متفاوتی گردند، تهیه مستندات کافی توسط مقامات نظارتی داخلی و میزبان و ارایه آن به کمیته از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد. تنها در این صورت کمیته قادر است به پشتوانه مستندات ارایه شده، بازنگری شیوه اجرا را بصورت موثری مورد ارزیابی قرار دهد. اعمال الزامات اضافی جذب زیان برای بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی در هر دو سطح؛ بانک مادر و واحد تابعه، بر مبنای چارچوب ارزیابی شفاف و تفصیلی<sup>۴۱</sup> از اهمیت بالایی برخوردار است زیرا مشخص می‌نماید که دلایل ضمنی وضع الزامات اضافی، به خوبی توسط مقامات نظارتی داخلی و میزبان درک و استنباط گردیده است.

<sup>41</sup> Articulated

۳۱. سطح الزامات اضافی جذب زیان، برای بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی باید در معرض قضاوت سیاستی<sup>۴۲</sup> مقامات نظارتی هر کشور قرار گیرد. لذا همان گونه که گفته شد، باید چارچوب های تحلیلی در این زمینه موجود باشد به نحوی که امکان انجام قضاوت های سیاستی را فراهم نماید. این امر معادل قضاوت سیاستی کمیته در خصوص سطح الزامات اضافی جذب زیان برای بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، محسوب می گردد<sup>۴۳</sup>.

۳۲. همچنین انجام قضاوت های سیاستی، در خصوص سطح الزامات اضافی جذب زیان، باید با توجه به عوامل خاص کشوری مانند؛ درجه تمرکز بخش بانکی یا نسبت اندازه بخش بانکی به تولید ناخالص داخلی صورت پذیرد. این امر از آن جهت حایز اهمیت است که کشورهای دارای بخش بانکی بزرگتر نسبت به تولید ناخالص داخلی، بیشتر در معرض تاثیرات و تبعات مستقیم اقتصادی ناشی از ورشکستگی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی، نسبت به کشورهای دارای بخش بانکی کوچکتر، خواهند بود.

اگرچه نسبت اندازه بانک به تولید ناخالص داخلی به سادگی قابل محاسبه است لیکن وضعیت تمرکز در بخش بانکی نیز باید مد نظر قرار گیرد (بروز ورشکستگی در بخش بانکی با اندازه متوسط ولی دارای تمرکز بالا، تاثیرات بیشتری بر اقتصاد داخلی در مقایسه با بخش بانکی دارای اندازه بزرگ ولی غیر متمرکز خواهد داشت).<sup>۴۴</sup>

۳۳. استفاده و بکارگیری این عوامل در تعیین الزامات اضافی جذب زیان، وجود تفاوت در پاسخ های سیاستی<sup>۴۵</sup> کشورها در خصوص بانک هایی که در بین چهارعامل کلیدی مندرج در اصل ۵، مشابه می باشند را توجیه پذیر می نماید.

**اصل ۹: اعمال الزامات اضافی جذب زیان در خصوص هر بانک باید متناسب با درجه اهمیت سیستمی آن بانک، بشرح مندرج در ذیل اصل ۵ همین چارچوب باشد.**

۳۴. مطابق چارچوب بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، بانک ها از حیث اهمیت سیستمی و بر مبنای امتیازات حاصل از رویکردهای اندازه گیری شاخص محور<sup>۴۶</sup>، در طبقات متفاوتی

---

<sup>42</sup> Policy Judgements

<sup>43</sup> پیوست ۲ مقررات بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی G-SIB، تحلیل های گوناگون تجربی انجام شده توسط کمیته، از قبیل رویکرد اثر مورد انتظار، که مبین قضاوت سیاستی کمیته محسوب می شود را در بر دارد.

<sup>44</sup> عامل مرتبط دیگر، وضعیت تامین مالی بخش بانکی می باشد، بدین ترتیب که تامین مالی خارجی در سطح کلان منجر به افزایش هزینه های انتقال (تهاتر) در اقتصاد داخلی و بخش مالی، در صورت مواجهه با بحران می گردد.

<sup>45</sup> Policy Response

<sup>46</sup> Indicator- based measurement approach



گروه‌بندی شده و به تبع آن مشمول الزامات جذب زیان متفاوت مختص آن طبقه خواهند شد (بند ۵۲ و ۷۳ قواعد بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی).

۳۵. هر چند چارچوب بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی منجر به استحصال امتیازاتی مانند روش مورد استفاده در مورد بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی نمی‌شود، کمیته بر این باور است که اتخاذ هر گونه تصمیم در مورد وضع الزامات اضافی جذب زیان، در خصوص بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، باید مبتنی بر درجه اهمیت سیستمی داخلی باشد. این امر مستلزم آن است تا انگیزه مناسب برای بانک‌های مشمول الزامات اضافی جذب زیان به نحوی ایجاد شود تا بانک‌های مذکور نسبت به کاهش (یا حداقل عدم افزایش) اهمیت سیستمی خود در طول زمان اقدام نمایند. هنگامی که بانک‌های داخلی از حیث اهمیت سیستمی در کشور در طبقات مختلفی قرار می‌گیرند، می‌توان سطوح متفاوتی از الزامات اضافی جذب زیان را در بین طبقات متفاوت تجویز نمود.

**اصل ۱۰:** مقامات نظارتی کشور باید اطمینان حاصل کنند که اجرای چارچوب تعامل با بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی و بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، منطبق و متناسب با شرایط کشور متبوع آن‌ها می‌باشد. مقامات نظارتی داخلی باید الزامات اضافی جذب زیان تعیین شده<sup>۴۷</sup> را در سطح شرکت مادر یا بصورت تلفیقی اعمال نمایند و مقامات نظارتی کشور میزبان باید الزامات اضافی جذب زیان تعیین شده را در سطح واحد تابعه یا بصورت تلفیق واحد تابعه با زیرمجموعه‌های آن تجویز نمایند. مقامات نظارتی داخلی حتی در مواردی که الزامات اضافی جذب زیان بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی در سطح واحد تابعه اعمال شده است باید این مهم که بانک مادر بصورت مستقل از سرمایه کافی برخوردار می‌باشد را نیز مورد آزمون قرار دهند. مقامات نظارتی داخلی باید در مواقعی که گروه بانکی در کشور در زمره بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی، یا بانک جهانی دارای اهمیت سیستمی شناسایی می‌گردد، الزامات بالاتری را اعمال نمایند.

۳۶. در شرایط جاری، مقامات نظارتی داخلی و کشور میزبان با تشخیص خود از اختیار تعیین و وضع الزامات سرمایه‌ای متناسب با شرایط کشور متبوع خود برخوردار می‌باشند. قواعد مدون بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی خاطرنشان می‌سازد؛ مقامات نظارتی کشور میزبان، در مورد واحدهای تابعه بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی قادرند الزامات اضافی جذب

<sup>47</sup> Calibrate

زیان را در خصوص هر موسسه به تنهایی و یا در سطح تلفیقی، در کشور خود تجویز نمایند.<sup>۴۸</sup> کمیته با معرفی چارچوب بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، تصمیمی در خصوص تغییر وضع موجود<sup>۴۹</sup> ندارد. همچنین وضع الزامات اضافی جذب زیان، توسط مقامات نظارتی کشور میزبان در خصوص بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی (به استثنای افزایش شفافیت) با اختیار ایشان در وضع پوشش سرمایه‌ای<sup>۵۰</sup> ارکان ۱ یا ۲ نخواهد داشت. بنابراین اختیار مقامات نظارتی کشور میزبان در اعمال الزامات اضافی جذب زیان مرتبط با بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، در خصوص واحدهای تابعه مستقر در کشور خود، منجر به ایجاد موضوع جدیدی در روابط موسوم به میزبان/ میهمان<sup>۵۱</sup> نخواهد شد.

۳۷. مقامات نظارتی باید اطمینان حاصل کنند که در کشور خود، بانک‌های یکسان از حیث اهمیت سیستمی صرف نظر از اینکه بانک‌های مذکور در زمره بانک‌های داخلی، واحدهای تابعه گروه‌های بانکی خارجی و یا واحدهای تابعه بانک جهانی دارای اهمیت سیستمی، محسوب می‌گردند، مشمول الزامات اضافی جذب زیان یکسانی شوند (در صورتیکه همه عوامل ثابت فرض گردند).<sup>۵۲</sup> به عبارت دیگر، بانک‌های فعال در سطح کشور باید صرف نظر از مالکیت، مشمول رفتاری سازگار، جامع و بدون تبعیض باشند. هدف از اختیار مقامات نظارتی کشور میزبان در وضع الزامات اضافی جذب زیان در خصوص واحدهای تابعه آن است که با تقویت عامل سرمایه، در راستای کاهش تاثیرات بالقوه ورشکستگی واحدهای تابعه بر اقتصاد داخلی که از اهمیت سیستمی واحدهای مذکور نشات می‌گیرد، اقدام نمایند. این امر همچنین باید در خصوص بانکی که در زمره بانک‌های سیستمی کشور لحاظ نشده لیکن واحد تابعه آن در کشور میزبان، به عنوان واحد سیستمی محسوب می‌شود، نیز رعایت گردد.

۳۸. هرگونه اقدام مقامات نظارتی کشور میزبان، در وضع الزامات اضافی جذب زیان مرتبط با بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، منجر به افزایش سرمایه در سطح واحد تابعه می‌گردد که این امر در حقیقت، ترجمان انتقال سرمایه از بانک مادر به واحد تابعه به شمار می‌رود،

---

۴۸ بند ۸۹ مقررات بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی G-SIB، اشعار می‌دارد؛ "ارزیابی درجه اهمیت سیستمی بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی، بر مبنای استفاده از داده‌های مربوط به گروه‌های تلفیقی استوار می‌باشد. بمنظور انطباق با این رویکرد، کمیته بال، الزامات اضافی جذب زیان را در سطح گروه‌های تلفیقی اعمال خواهد نمود. در هر حال، همانند الزامات حداقلی سرمایه، سرمایه احتیاطی و سپر ضد چرخه تجاری، رویکرد اجرا در سطح تلفیقی، نافی اختیارات مقامات نظارتی کشور میزبان، در اعمال الزامات در خصوص واحدهای تابعه در سطح فردی یا تلفیقی، در کشور متبوع خود به شمار نمی‌رود".

<sup>49</sup> Status quo

<sup>50</sup> Capital Charge

<sup>51</sup> Home – Host issues

<sup>52</sup> Ceteris Paribus

مگر اینکه واحد تابعه در کشور میزبان، به فوریت امکان تامین سپر سرمایه ای<sup>۵۲</sup> کافی در اختیار داشته و یا افزایش سرمایه واحد تابعه، از محل آورده سرمایه‌گذاران بیرونی تامین شده باشد. انجام این مهم در خصوص واحدهای تابعه بزرگ یا اساسی می‌تواند منجر به کاهش بااهمیت سطح پوشش سرمایه‌ای بانک مادر گردد. در این گونه موارد، مقامات نظارتی کشورها، باید با بکارگیری هر نوع روشی (به عنوان نمونه وضع الزامات سرمایه‌ای) اطمینان حاصل کنند، کماکان منابع مالی مکفی در سطح بانک مادر وجود دارد.

درواقع، بند ۲۳ مقررات بال ۲ اشعاری دارد؛<sup>۵۳</sup> از آنجا که یکی از اهداف اصلی نظارت، حفظ وصیانت از منافع سپرده‌گذاران می‌باشد، ضروری است تا اطمینان حاصل گردد، سرمایه رسمی حاصل از فرایند اندازه‌گیری کفایت سرمایه، بمنظور ایفای تعهدات درمقابل سپرده‌گذاران، به سادگی در دسترس باشد. در این راستا، ناظرین باید وضعیت کفایت سرمایه بانک‌ها را در سطح انفرادی مورد آزمون قرار دهند.<sup>۵۴</sup>

۳۹. اعمال چارچوب بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی در کشور، برای هر دو گروه بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی و غیر جهانی کمک می‌کند تا از وجود مقررات داخلی مدون اطمینان حاصل گردد. به عنوان نمونه در کشوری که دو بانک از نقطه نظر ماهیت سیستمی در سطح داخلی تقریباً یکسان ارزیابی شده‌اند، ولی یکی از آن دو به عنوان بانک جهانی دارای اهمیت سیستمی محسوب شده ولی دیگری در این زمره قرار ندارد، مقامات نظارتی کشور از این اختیار برخوردارند تا الزامات جذب زیان یکسانی را برای هر دو در سطح داخل تجویز نمایند. در این قبیل موارد ممکن است مقامات نظارتی داخلی با وضعیتی مواجه گردند که بموجب آن، الزامات اضافی جذب زیان در سطح گروه تلفیقی، بالاتر از مقدار تجویز شده توسط چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی و بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، باشد.

۴۰. این رویکرد همچنین با استانداردهای کمیته که مبین مقدار حداقلی و نه حداکثری است، سازگاری دارد. رویکرد حاضر همچنین همگام با چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی خواهد بود که صراحتاً اشعار می‌دارد؛<sup>۵۴</sup> "مقامات نظارتی داخلی می‌توانند الزامات بیشتری را در مقایسه با الزامات تجویز شده مندرج در چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی وضع نمایند (بند ۷۴ قواعد بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی)."<sup>۵۴</sup>

۴۱. کمیته بر این باور است که باید از محاسبات مضاعف در هر شکلی جلوگیری شود و همچنین الزامات اضافی جذب زیان منتج از چارچوب بانک‌های جهانی دارای اهمیت سیستمی و بانک‌های داخلی دارای اهمیت سیستمی، نباید بصورت تجمیعی (فزاینده) باشد. این امر منجر

<sup>53</sup> Capital Buffer

<sup>54</sup> بند ۷۴ اشعاری می‌دارد؛ "الزامات اضافی جذب زیان مندرج در بالا، سطح حداقلی محسوب می‌شود. لذا مقامات نظارتی هر کشور می‌توانند عنداللزوم الزامات بیشتری در مورد بانک‌های تحت نظارت خود تجویز نمایند".

به اطمینان از سازگاری کامل بین دو چارچوب شده و برای چارچوب بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی این امکان را فراهم می نماید که به عنوان نسخه تکمیلی چارچوب بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، ایفای نقش نماید.

**اصل ۱۱:** در مواردی که واحد تابعه یک بانک، توسط مقامات نظارتی کشور میزبان در زمره بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی محسوب می شود، باید ترتیباتی توسط مقامات نظارتی داخلی و میزبان اتخاذ گردد تا در چارچوب محدودیت های قانونی کشور میزبان، در خصوص اعمال الزامات اضافی جذب زیان مناسب، همکاری و مشارکت صورت پذیرد.

۴۲. کمیته، ملاحظات و دغدغه های مقامات نظارتی میزبان، مبنی بر عدم تمایل به اتخاذ چشم انداز گسترده گروهی، در اعمال الزامات اضافی جذب زیان در خصوص واحدهای تابعه گروه های بانکی خارجی در کشور متبوع خود را به رسمیت می شناسد. به عبارت دیگر، مقامات نظارتی داخلی باید بصورت صریح، الزامات اضافی جذب زیان مرتبط با بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی را در خصوص واحدهای تابعه با اهمیت شناسایی نمایند، چرا که ممکن است شواهدی مبنی بر لزوم تخصیص منابع مالی به درون گروه بانکی، وجود داشته باشد.

۴۳. در این وضعیت، اتخاذ ترتیبات و تمهیدات لازم جهت مشارکت و همکاری بین مقامات نظارتی داخلی و میزبان، در فرموله کردن و تعیین الزامات اضافی جذب زیان، با توجه به محدودیت های مندرج در قوانین کشور میزبان حیاتی است. این امر بویژه از آن جهت حایز اهمیت است که باید امکان آزمون وضعیت سرمایه بانک مادر بر مبنای انفرادی توسط مقامات نظارتی داخلی و بشرح مندرج در بند ۳۸ فراهم بوده و همچنین از بروز وضعیت هایی که بموجب آن مقامات نظارتی داخلی از نتیجه اقدامات مقامات نظارتی میزبان شگفت زده گردند، پیشگیری شود. مقامات نظارتی داخلی و میزبان باید قبل از هر گونه اقدام عملی در خصوص برنامه وضع الزامات اضافی جذب زیان و مقدار این الزامات در مورد واحدهای تابعه هر بانک، با یکدیگر همکاری و مشارکت داشته باشند. مقامات نظارتی میزبان باید دلایل اتخاذ تصمیمات خود را ارایه نموده و همچنین معیارهای مرحله ای مورد نیاز بانک، جهت پرهیز/کاهش این قبیل الزامات اضافی را تهیه و تدوین نمایند. همچنین، مقامات نظارتی داخلی و میزبان باید در خصوص مواردی مانند: ۱- نظام های حل و فصل مساله در هر دو کشور (مانند برنامه های حل مشکل یا بهبود و بازیابی)<sup>۵۵</sup>، ۲- راهبردهای در اختیار جهت حل مشکل و هر گونه برنامه

<sup>55</sup> Recovery and Resolution Plans

ویژه حل مساله در مورد شرکت ها و ۳- تعیین حدودی که بموجب آن این قبیل تمهیدات بر الزامات اضافی جذب زیان تاثیر می گذارد را مورد بحث و بررسی قرار دهند.

**اصل ۱۲:** الزامات اضافی جذب زیان باید بطور کامل از محل حقوق صاحبان سهام یا به تعبیر دیگر، سرمایه لایه یک<sup>۵۶</sup> پوشش داده شود. افزون بر آن؛ مقامات نظارتی هر کشور باید الزامات اضافی و دیگر سنجه های سیاستی مورد نظر را که در شناسایی ریسک های احتمالی توسط بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، مناسب می دانند اعمال و تجویز نمایند.

۴۴. الزامات اضافی جذب زیان برای بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی، بشرح مندرج در قواعد بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی (بند ۸۷) باید توسط سرمایه لایه اول<sup>۵۷</sup>، پوشش داده شود. کمیته بر این باور است که استفاده از سرمایه لایه اول، ساده ترین و در عین حال موثرترین روش برای افزایش ظرفیت جذب زیان یک بانک بر مبنای اصل تداوم فعالیت<sup>۵۸</sup> می باشد. همچنین الزامات اضافی جذب زیان برای بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی باید بطور کامل توسط سرمایه لایه اول پوشش داده شود تا از حداکثر درجه سازگاری در ظرفیت موثر جذب زیان اطمینان حاصل گردد. با علم به این حقیقت که اکثر بانک ها دارای عملیات برون مرزی بوده و به عنوان رقیب مستقیم یکدیگر به شمار می روند، مزیت این امر تسهیل امکان مقایسه مستقیم و شفاف نحوه اجرای الزامات در بین کشورها می باشد. افزون بر آن، مقامات نظارتی کشور باید هرگونه الزامات اضافی و سنجه های سیاستی مد نظر خود که در شناسایی ریسک های احتمالی توسط بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی کاربرد دارد را تجویز نمایند.

۴۵. مقامات نظارتی کشور باید الزامات اضافی جذب زیان را از طریق مفهوم سپر احتیاطی سرمایه<sup>۵۹</sup>، متضمن تقسیم سپر احتیاطی به چهار قسمت دارای اندازه مساوی ( بشرح مندرج در بند ۱۴۷ مقررات بال ۳) پیاده سازی نمایند. این امر منطبق با وضع الزامات اضافی جذب زیان، برای بانک های جهانی دارای اهمیت سیستمی می باشد. در مواقع ضروری، وضع الزامات اضافی جذب زیان در مورد بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، به منزله الزاماتی محسوب شده که افزون بر سپر سرمایه ای<sup>۶۰</sup> و حداقل الزامات سرمایه ای<sup>۶۱</sup> قرار می گیرد و مشتمل بر پیامدهای

<sup>56</sup> Common Equity Tier 1

<sup>57</sup> CET 1

<sup>58</sup> Going Concern

<sup>59</sup> Capital Conservation Buffer

<sup>60</sup> Capital Buffer

<sup>61</sup> Minimum Capital Requirement

از پیش تعیین شده در خصوص بانک‌هایی خواهد بود که قادر به برآورده کردن الزامات یاد شده نمی‌باشند.

۴۶. در برخی کشورها، تعدیل<sup>۶۲</sup> رکن شماره ۲، بمنظور کمک در ایجاد الزامات اضافی جذب زیان برای بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی، امکان پذیر است. شیوه منطقی آن است تا مقامات نظارتی اطمینان حاصل کنند، هنگامی که تاثیرات جانبی توسط الزامات اضافی جذب زیان پوشش داده شده است، الزامات نظارتی مندرج در رکن شماره ۲، بانک را ملزم به نگهداری مجدد و مضاعف سرمایه در ارتباط با تاثیرات جانبی منتج از وضعیت بحرانی یا ورشکستگی بانک داخلی دارای اهمیت سیستمی ننماید. بصورت متعارف، استفاده از رکن شماره ۲ جهت پوشش سایر ریسک های بانک های داخلی دارای اهمیت سیستمی که در ارتباط مستقیم با تاثیرات جانبی نمی باشند (به عنوان نمونه ریسک های نرخ بهره و تمرکز) امکان پذیر می باشد، بنابراین نباید اجازه داده شود که سرمایه مورد نیاز برای پوشش الزامات اضافی جذب زیان، بصورت همزمان، جهت پوشش الزامات رکن ۲ و در ارتباط با سایر ریسک ها نیز مورد استفاده قرار گیرد.

---

<sup>62</sup> Adapt